

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Pavla Tomana na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Ing. J. Z. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné o sťažnostiach obvinených T. B. a Ing. R. G. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 10. decembra 2012, sp. zn. Tp 85/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených T. B. a Ing. R. G. **sa z a m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 10. decembra 2012, sp. zn. Tp 85/2011, podľa § 76 ods. 3, ods. 4 Tr. por. predĺžil u obvinených T. B. a Ing. R. G. lehotu trvania väzby do 28. februára 2013. Súčasne uvedeným rozhodnutím podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného Ing. R. G. o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prijatého oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR o dojednaní Dohovoru, uverejneného pod č. 209/1992 Zb. (ďalej už len „Dohovor“) neprijal jeho písomný sľub a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru zamietol tiež jeho návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu zahlásili hneď po jeho vyhlásení obaja obvinení sťažnosť (č.l. 834 - 835 spisu).

Obvinený Ing. R. G. v písomnom odôvodnení podanej sťažnosti poukázal predovšetkým na to, že od podania jeho predošlej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu došlo k podstatnej zmene okolností, ktorou je záverečná fáza vyšetrovania. Ďalšie trvanie dôvodov tak kolúznejšou ako aj preventívnej väzby už nie je dané. Argumenty prokurátora uvádzané v súvislosti s pretrvávaním daných väzobných dôvodov a potrebou predĺženia lehoty väzby, s ktorými sa napokon v plnom rozsahu stotožnil i sudca pre prípravné konanie, nie sú v súlade so skutkovým stavom zadokumentovaným v spise, sú si navzájom protichodné a tiež i v procesnom postupe vyšetrovateľa je evidentných viacero pochybení znamenajúcich procesnú nepoužiteľnosť niektorých dôkazov.

Obvinený má ďalej za to, že v jeho prípade nebola splnená jedna zo zákonných podmienok na predĺženie lehoty väzby v zmysle § 76 ods. 3 Tr. por., a to konkrétne hrozba podstatného sťaženia dosiahnutia účelu trestného konania jeho prepustením z väzby na slobodu. V tomto smere nebola uvedená žiadna konkrétna skutočnosť. Použitie daného ustanovenia považuje preto len za formálne a napadnuté rozhodnutie z tohto dôvodu za nezákonné a nepreskúmateľné.

S ohľadom na dôvody uvedené v predmetnej sťažnosti ako i podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu obvinený na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil, návrh prokurátora na predĺženie lehoty väzby zamietol a jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu vyhovel, alternatívne rozhodol o nahradení jeho väzby prijatím písomného sľubu, nariadením dohľadu probačného a mediačného úradníka a uložením mu primeraných obmedzení.

Sťažnosť písomne odôvodnil aj obvinený T. B., a to prostredníctvom svojich obhajcov JUDr. P. E. a JUDr. J. S.. Uviedol v nej pritom, že prvostupňový súd nedostatočne analyzoval a vyhodnocoval odôvodnenosť obvinenia (tá nie je podľa jeho názoru daná) a s tým tiež i neoddeliteľne spojenú dôvodnosť väzby.

V danej veci malo už dvakrát dôjsť k zmene právnej kvalifikácie konania, pričom dozorujúci prokurátor podal návrh na predĺženie lehoty väzby z 21. novembra 2012, dôvodiac

ešte pôvodným trestným stíhaním – pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. Aktuálnu právnu kvalifikáciu pritom považuje z viacerých dôvodov za neprípustnú. S ohľadom na uvedenú zmenu potom navyše nie je správna ani citácia ust. § 76 ods. 6 písm. c/ Tr. por. a § 76 ods. 7 písm. c/ Tr. por. prvostupňovým súdom, keďže už nie je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin ale „len“ zločin.

Obvinený je tiež ďalej toho názoru, že tak prokurátor ako ani sudca pre prípravné konanie nepreukázali žiadne konkrétne skutočnosti opodstatňujúce potrebu predĺženiu lehoty jeho väzby do 28. februára 2013. Z napadnutého rozhodnutia v podstate vyplýva, že jediným dôvodom predĺženia väzby je príprava a podanie obžaloby, pričom vôbec nie je zrejmé, akým spôsobom by v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu bolo zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie tohto v danom prípade jediného účelu trestného konania.

A na záver čo sa týka odôvodnenia existencie jednotlivých väzobných dôvodov prezentovaného v návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby, tak toto je podľa obvineného len v rovine obecnej, rýdzo formálnej, bez konkrétnej a presvedčivej argumentácie korešpondujúcej so zadováženými dôkazmi. Tak prokurátor ako i súd sa len pridriavajú dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. bez toho, aby skúmali jej ďalšie opodstatnenie vzhľadom na aktuálne štádium konania – ukončenie vyšetrovania. Navyše opätovne v tomto smere poukázal na to, že v prípade, ak z doteraz vykonaného vyšetrovania nevyplývalo žiadne jeho konanie smerujúce k ovplyvňovaniu dotknutých osôb (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), potom záver o hrozbe takýchto aktivít je treba považovať za nepodložený a neodôvodnený. Orgány prípravného konania nepredložili žiadny dôkaz o naplnení zákonného znaku štruktúrovanej skupiny a tiež ani o tom, že on by mal pôsobiť na jej popredných miestach. V súvislosti s preventívnou väzbou je pritom chybne uvádzaných až 5 trestných stíhaní, keďže de facto sa jedná len o dve trestne stíhania a aj to neukončené, a preto na ne v danom konaní s poukazom na prezumpciu nevinny ani nemožno prihliadať.

Z dôvodov vyššie uvedených preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu ako nezákonné zrušil a zároveň rozhodol o tom, že lehota trvania väzby sa nepredlžuje.

Na základe podaných sťažností nadriadený orgán postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k takému záveru, že sťažnosti oboch obvinených **sú nedôvodné**.

Z obsahu predloženého spis vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru Bratislava, oddelenia vyšetrovania, z 29. októbra 2011, sp. zn. PPZ-123/BOK-BA-2011, bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie o.i. i T. B. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. v súbehu s obzvlášť závažným zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a súčasne uvedeným uznesením bolo podľa § 206 ods. 1, ods. 4 Tr. por. vznesené obvinenie tiež aj Ing. R. G. (popri iných obvinených) pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., a to na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení.

Obvinenému Ing. R. G. bolo (spolu s ďalšími obvinenými) uznesením vyšetrovateľa PPZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Bratislava, z 29. októbra 2011, sp. zn. PPZ-104/BOK-BA-2010, zároveň podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., a to na skutkovom základe tam uvedenom. Prípisom vyšetrovateľa z 30. októbra 2011 bol potom obvinený G. (spolu s ďalšími obvinenými) upozornený na zmenu právnej kvalifikácie uvedeného konania s tým, že toto bude ďalej posudzované ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/. písm. b/ Tr. zák.

Dňa 30. októbra 2011 boli na základe uznesenia vyšetrovateľa PPZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru Bratislava, oddelenia vyšetrovania, sp. zn. PPZ-123/BOK-BA-2011, obe trestné veci (aj spolu s ďalšími súvisiacim trestnými vecami) podľa § 21 ods. 3 Tr. por. per analogiam spojené na spoločné konanie.

Obvinení boli do väzby vzatí uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 2. novembra 2011, sp. zn. Tp 85/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 9. novembra 2011, sp. zn. 3 Tost 36/2011, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že táto začala u obvineného T. B. plynúť dňa 30. októbra 2011

o 06.20 hod. a vykonáva ju v ÚVV Nitra a u obvineného Ing. R. G. dňa 30. októbra 2011
o 05.15 hod. a vykonáva ju v ÚVV Banská Bystrica.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 25. apríla 2012, sp. zn. Tp 85/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 3. mája 2012, sp. zn. 3 Tost 15/2012, bola lehota trvania väzby u obvinených T. B. a Ing. R. G. predĺžená do 30. decembra 2012.

Dňa 16. novembra 2012 bola na Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej už len „ÚŠP GP SR“) doručená žiadosť obvineného Ing. R. G. o prepustenie z väzby na slobodu, v ktorej tento alternatívne navrhol jej nahradenie písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka či príp. i súčasne uloženými primeranými obmedzeniami.

Prokurátor ÚŠP GP SR danej žiadosti nevyhovел a dňa 21. novembra 2012 ju aj spolu s návrhom na predĺženie väzby u vyššie obvinených T. B. a Ing. R. G. do 28. februára 2013 (sp. zn. VII/2 Gv 123/11-527) predložil sudcovi pre prípravné konanie na zamietnutie.

Pokiaľ ide o predmetný návrh na predĺženie lehoty väzby u oboch obvinených, tak tento konajúci sudca pre prípravné konanie príslušného súdu (§ 24 ods. 1 Tr. por. s odkazom na § 14 Tr. por.) preskúmal najprv z toho hľadiska, či bol podaný v súlade s ust. § 76 ods. 2, ods. 4 Tr. por., a teda v dostatočnom časovom predstihu, pričom zistil, že tam ustanovená procesná lehota bola v danom prípade dodržaná.

Správne potom dospel tiež i k tomu záveru, že doposiaľ nazhromaždené dôkazy aj naďalej nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, sa stali, vykazujú znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že sa na ich spáchaní podieľali aj vyššie menovaní obvinení.

S dôvodnosťou trestného stíhania ako základnou materiálnou podmienkou väzby sa pritom súd v napadnutom rozhodnutí dostatočným spôsobom vysporiadal, a preto v podrobnostiach odkazuje najvyšší súd na tam uvedené závery. Opätovne je pritom potrebné v tejto súvislosti uviesť tú skutočnosť, a to že v tomto štádiu konania súdy nerozhodujú o vine obvinených, a preto nie je ani nevyhnutné, aby táto bola z doposiaľ zadovážených dôkazov

jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Stačí existencia odôvodneného podozrenia zo spáchania predmetných skutkov. Požiadavka istoty je nevyhnutná až v štádiu meritórneho rozhodovania vo veci.

Na vyššie spomenutom pretrvávajúcom dôvodnom podozrení zo spáchania stíhaných skutkov obvinenými pritom ani podľa názoru najvyššieho súdu nič nemení príp. zmena právnej kvalifikácie, ktorá je samozrejme možná len pri zachovaní totožnosti skutku (k tomu stačí aspoň čiastočná zhoda v konaní alebo následku). Na čo ale netreba v tomto smere zabudnúť je to, že ak dôjde k zmene právnej kvalifikácii konania z obzvlášť závažného zločin na zločin, zodpovedá potom tomu aj iná maximálne prípustná lehota väzby (§ 76 ods. 6 písm. b/ Tr. por., § 76 ods. 7 písm. b/ Tr. por.).

Čo sa týka potom otázky skúmania existencie jednotlivých väzobných dôvodov, tak aj v tomto ohľade je potrebné sa stotožniť s názorom prvostupňového súdu, a teda že tieto pretrvávajú u oboch obvinených v nezmenenom rozsahu aj v momentálnom štádiu konania.

Zo skutočností podrobne uvedených v napadnutom rozhodnutí aj naďalej vyplýva dôvodná obava z kolúzneho správania obvinených či obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti po ich prepustení z väzby na slobodu. Ani samotné ukončenie vyšetrovania, resp. spracúvanie návrhu na podanie obžaloby zo strany prokurátora, nie je v posudzovanom prípade takou rozhodnou skutočnosťou, ktorá by automaticky znamenala zánik či už kolúznej (obavu z možného ovplyvňovania trestného stíhania/dokazovania nemožno považovať vzhľadom na aktuálne štádium konania za bezpredmetnú) alebo preventívnej väzby.

V súvislosti s oboma väzobnými dôvodmi poukazuje najvyšší súd predovšetkým na povahu stíhanej trestnej činnosti, jej plánovitosť, organizovanosť, sofistikovanosť, závažnosť a rozsah ako i spôsoby správania sa jednotlivých členov skupiny, kedy mali byť používané rôzne formy zastrasovania či hrozby násilia.

Vo vzťahu k tej výhrade obvinených, že v danom konaní nebolo preukázané ich kolúzne správanie, uvádza potom tunajší súd toľko, že toto sa na rozdiel od dôvodu väzby podľa § 71 ods. 2 písm. b/ Tr. por. (tzv. opakovaná väzba) v predmetnom prípade ani nevyžaduje, stačí tu totiž existencia takých konkrétnych skutočností, z ktorých vyplýva dôvodná obava z marenia objasňovania skutočností dôležitých pre trestné stíhanie.

A rovnako tak za neopodstatnenú treba považovať taktiež i tú námietku obvinených, že poukazovaním na ich iné neskončené trestné veci v súvislosti s odôvodňovaním daného väzobného stíhania - konkrétne dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. - dochádza k porušeniu zásady prezumpcie nevinoty, pretože tak ako už bolo uvedené aj v skorších rozhodnutiach (viď v tomto smere najmä uznesenie tunajšieho súdu z 28. augusta 2012, sp. zn. 2 Tost 27/2012), takéto odvolávanie sa na iné súčasne vedené trestné stíhania obvinených súdna prax pripúšťa a nejde o nedovolený zásah do zásady prezumpcie nevinoty.

Pokiaľ ide následne o splnenie ďalších zákonných podmienok potrebných na kladné rozhodnutie o návrhu na predĺženie lehoty väzby (§ 76 ods. 3 Tr. por.), tak k tomu najvyšší súd aj s ohľadom na podané sťažnosti poznamenáva:

V danom prípade ide o skutkovo a dôkazne náročnú trestnú vec, ktorej vyšetrowanie prebieha plynule a plánovite. V konaní orgánov činných v trestnom konaní nebola zistená žiadna neprípustná nečinnosť.

Návrh na predĺženie lehoty bol podaný z toho dôvodu, že prípravné konanie nie je možné skončiť v lehote do 30. decembra 2012, nakoľko je ešte potrebné vykonať niektoré dôkazy navrhnuté zo strany obvinených a taktiež je potrebné rátať i s určitým dostatočným časovým priestorom na predpokladané oboznamovanie sa so spisovým materiálom či následne spracovanie obžaloby prokurátorom (obžaloba pritom musí byť vo väzobnej veci na súd podaná najmenej 20 pracovných dní pred uplynutím predĺženej lehoty väzby). Z tohto pohľadu treba potom považovať jej navrhované predĺženie do 28. februára 2013 za primerané.

A napokon pokiaľ ide o účel trestného konania, ktorý môže byť v dôsledku prepustenia obvinených z väzby na slobodu zameraný alebo podstatne sťažený, tak tento treba v súlade so zákonom (§ 1 Tr. por.) vidieť v náležitom zistení trestných činov orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom a spravodlivom potrestaní ich páchatel'ov, a nie v príprave a podaní obžaloby, tak ako na to mylne poukazuje obvinený T. B. v podanej sťažnosti.

Záverom potom najvyšší súd dodáva, že keďže nezistil v predmetnom prípade žiadne

pochybenie ani v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti obvineného Ing. R. G. o prepustenie z väzby na slobodu – jej zamietnutie je i podľa jeho názoru správne a zákonné, rovnako tak ako aj neprijatie obvineným navrhovaných alternatív na nahradenie väzby -podané sťažnosti na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. decembra 2012

JUDr. Peter H a t a l a , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová